

De fleste av Blumgarts sju medredaktører er, som han selv, fra Memorial Sloan-Kettering Cancer Center i New York. De andre er Jacques Belghiti fra Paris og Marcus Büchler fra Heidelberg, de

er i tillegg bidragsytere til enkeltkapitler.

Strukturen i den nye utgaven er stort sett som tidligere. De fire første hovedkapitlene omfatter henholdsvis anatomi og patofysiologi, diagnostiske tilnærminger og pre- og postoperativ behandling. Så er det et kapittel om endoskopiske prosedyrer og intervensjonsradiologi. De neste 12 hovedkapitlene omhandler sykdommer og problemstillinger innen de organer som er tema for boken. Nytt er altså et eget hovedkapittel om pankreatitt og et eget kapittel om svulster i pancreas og om pancreasreseksjoner.

Hvert hovedkapittel inneholder en rekke underkapitler, til sammen 112, der diagnostiske eller terapeutiske problemer og utfordringer blir beskrevet. Enkelte kapitler er betydelig omredigert. Selv om det er mange bidragsytere fra USA, er flere kjente navn fra sentre i Europa, Australia og Det fjerne østen også representert. Ingen av medforfatterne er fra Skandinavia.

Verket er trykt på godt papir og virker absolutt påkostet. Litt underlig er det derfor at man f.eks. i kapittel 69 bruker flere makrobilder av relativt dårlig kvalitet og i svart-hvitt for å illustrere ulike poenger ved hepatocellulært karsinom. Likeledes er det flere mikroskopibilder i svart-hvitt i et 34 siders langt kapittel om Budd-Chiaris syndrom, mens man f.eks. i kapittel 80 om leverreseksjoner har med en rekke gode fargebilder tatt peroperativt blant de mange informative illustrasjonene. Generelt sett er strektegninger, figurer, illustrasjoner fra ulike bildediagnostiske modaliteter og de mange tabellene av god kvalitet og til god støtte for en tekst som gjennomgående er lettles og klar. Enkelte overlappinger i et stort verk som dette må man bære over med.

Referansene til hvert kapittel synes å være adekvate, og de er oppdatert frem til 2004. En god indeks på slutten av hvert bind er nyttig.

Dette er ikke noe man leser fra perm til perm, men som et særdeles omfangsrikt og nyttig referanseverk for alle som er involvert i pasienter med sykdommer i lever, galleveier og pancreas og som en kunnskapskilde for undervisning og formidling (svært verdifulle elektroniske ressurser på DVD) er det en gullgrube. Diagnostikk og behandling innenfor lever-, galleveis- og pancreassykdommer er i økende grad et flerfaglig teamarbeid. Den foreliggende lærebok vil derfor være aktuell og nyttig for

radiologer, gastroenterologer, patologer og onkologer. For kirurger innen gastroenterologi med interesse og ansvar for den aktuelle pasientgruppen bør 4. utgave av dette standardverket rage høyt på ønskelisten til det personlige bibliotek. For kirurgiske avdelinger er boken helt nødvendig. Selv om prisen er høy, får man vurdere om man har råd til å la være.

Jon Arne Søreide

Kirurgisk avdeling
Stavanger universitetssjukehus

Instruktivt hefte om tvangslidelser

Götestam KG, red.

Tvangslidelser

Informasjonshäfte om tvangslidelser. 106 s, tab, ill. Stavanger: Stiftelsen psykiatrisk opplysning, 2006. Pris NOK 75
ISBN 82-7786-185-0

Dette er tredje og nå helt omarbeidede versjon av et informasjonsskrift som første gang ble publisert av det samme forlaget i 1993. Redaktøren er professor i psykiatri, de fleste bidragsyterne for øvrig er psykologer, og alle er de virksomme som klinikere og forskere ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og/eller St. Olavs Hospital i Trondheim.

Her beskrives forekomst og klinisk bilde ved forskjellige tvangstilstander – uimotståelige og tilsynelatende hensiktsløse tanker, ritualer og annen atferd som kan bli en vesentlig beskjeftigelse for dem som rammes og som i mange tilfeller også påvirker deres pårørende. Fenomener som vasketvang, sjekketvang, tvangstanker om å skade og magisk tenkning omtales og forklares. Samtidig forekomst av andre lidelser, som depresjoner og personlighetsforstyrrelser, og deres betydning for behandling og forløp beskrives også. Forfatterne samarbeider tett med brukerorganisasjonen Ananke-OCD Foreningen, og denne organisasjonens virksomhet samt nyttige telefonnumre og adresser til kontaktsteder er oppgitt.

Teksten illustreres med kliniske eksempler og øvelser slik at prinsippene for den psykologiske behandlingen blir relativt grundig forklart. Eksponering og responsprevensjon (ERP), også kalt kognitiv atferdsterapi, er den behandlingen som anses som mest virksom. Indikasjonene for valg av slik behandling, medikamentell behandling og kombinasjon av forskjellige terapeutiske tilnærminger gjennomgås på en oversiktlig måte.

Det som skjemmer er unødvendig mange gjentakelser, ortografiske feil, uteglemte ord og ufullstendig språk enkelte steder. Slik fremstår publikasjonen dessverre som noe uferdig.

På tross av disse siste innvendingene anbefales heftet som nyttig for pasienter, pårørende, helsepersonell av alle kategorier og ikke minst for leger, både i primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten. Med kyndig behandling er utsiktene til vesentlig symptomlindring eller helbredelse i dag langt bedre enn mange er klar over, og det er viktig å kunne gjenkjenne symptomene og atferden hos de mange som skjemmes og forsøker å skjule sin lidelse.

Stein Opjordsmoen

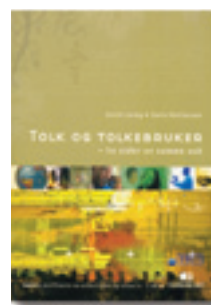
Institutt for psykiatri
Universitetet i Oslo

Bruk av tolk – det er vel greit?

Jareg K, Pettersen Z.

Tolk og tolkebraker – to sider av samme sak

162 s, ill. Bergen: Fagbokforlaget, 2006.
Pris NOK 210
ISBN 82-450-0448-0

Fullt så greit som det å få en eller annen til å tolke en pasient som snakker et fremmed språk, er det tydeligvis ikke. Hva en tolk brukes til er velkjent, men hvem som blir betegnet som «tolkebraker», var ikke klart for

denne anmelder tidligere. De to forfatterne tar for seg det omfattende feltet som ligger innenfor rammen av tittelen, som like gjerne kunne vært «Tolk og tolkebraker – to aktører for samme sak». Bokens viktigste budskap er beskrivelsen av hvor avgjørende samspillet mellom de to er for at man skal oppnå et vellykket resultat av tolkeprosessen.

Det er to hoveddeler med underkapitler – en generell del om tolking innen offentlig tjenesteyting og en del der man legger vekt på samspillet mellom aktørene og de utfordringer det innebærer, samt tolkens behov for rolleavklaring og avgrensning av tolkefunksjonen.

To hovedformer for tolking omtales – ord-for-ord-tolking (den «bokstavtro» formen) og den budskapsformidlende formen. Den sistnevnte stiller krav utover rene språkkunnskaper til tolken, som også må ha nødvendig kjennskap til ord og uttrykk som dekker forskjellige meninger samt den kulturelle kontekst de brukes i.

Det har vært tolkeutdanning ved Universitetet i Oslo siden midten av 1980-årene, fra 2003 i form av et bachelorstudium.

Det finnes også flere nettbaserte tolkekurs. Siden 2004 er mer enn 500 tolker uteksaminert fra de forskjellige utdanningsstedene.

Med et stadig større flerkulturelt innslag av både aktører og brukere innen helsevesenet er de temaer boken berører nyttig kunnskap å tilegne seg. Innenfor vår medisinske utdanning er det behov for økt bruk av tolk. I helsevesenet generelt er det potensielle «markedet» norskspråklige helsearbeidere som står overfor fremmedspråklige pasienter og fremmedspråklige helsearbeidere med norske pasienter – ved bruk av tolk kan man unngå de feilvurderinger og feilbehandlinger som kan følge av språklige misforståelser.

Forfatterne kan bli vel detaljerte når det gjelder regelverk og de mer organiserende forhold rundt tolkesituasjonen som presenteres i første del. Mer interessant og matnyttig er andre del, der en samarbeidsmodell for tolk og tolkebruker, utfordringer og dilemmaer i tolkesituasjonen og tolkeryrkets risikofaktorer beskrives.

Bokens viktigste funksjon er trolig å øke bevisstheten omkring fenomenet tolking i medisinsk praksis, slik at vi helsearbeidere blir mer oppmerksomme på situasjoner som krever bruk av tolk for å optimalisere møtet mellom behandler og pasient. I så måte er dette et nyttig bidrag i forberedelsene til og forståelsen av det spesifikke i og rundt tolkesituasjonen.

Tore Gude

Modum Bad
Vikersund